T090 ATĐ 2 (11) Luận Chúng Sự Phần A Tỳ Đàm Q11-Thiên Vấn Luận

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1541 - LUAÄN CHUÙNG SÖÏ PHAÀN A TYØ ÑAØM - Quyeån 11 197

LUAÄN CHUÙNG SÖÏ PHAÀN A TYØ ÑAØM
QUYEÅN 11
Phaåm 7: THIEÂN VAÁN LUAÄN, Phaàn 4

Caên laø hai möôi hai caên: Hoûi: Hai möôi hai caên coù bao nhieâu saéc, bao nhieâu khoâng phaûi saéc? Ñaùp: Coù baûy thöù laø saéc, möôøi laêm thöù khoâng phaûi laø saéc. Heát thaûy khoâng theå troâng thaáy. Baûy thöù coù ñoái, möôøi laêm thöù khoâng coù ñoái. Möôøi thöù laø höõu laäu, ba thöù laø voâ laäu, chín caàn phaân bieät: YÙ caên, hoaëc laø höõu laäu, hoaëc laø voâ laäu. Höõu laäu laø yù höõu laäu, tö duy töông öng vôùi YÙ caên. Voâ laäu laø yù voâ laäu, tö duy töông öng vôùi YÙ caên. Nhö YÙ caên; Laïc-Hyû-Xaû-Tín-Tieán-Nieäm-Ñònh-Tueä caên cuõng vaäy. Heát thaûy laø höõu vi. Moät thöù coù baùo, möôøi moät thöù khoâng coù baùo, möôøi caàn phaân bieät: YÙ caên hoaëc laø coù baùo, hoaëc laø khoâng coù baùo. Coù baùo laø YÙ caên höõu laäu thieän vaø baát thieän. Khoâng coù baùo laø YÙ caên voâ laäu vaø voâ kyù. Nhö YÙ caên; Laïc - Hyû - Xaû caên cuõng vaäy. Khoå caên hoaëc coù baùo, hoaëc khoâng coù baùo. Coù baùo laø Khoå caên thieän-baát thieän. Khoâng coù baùo laø Khoå caên voâ kyù. Tín - Tinh tieán - Nieäm - Ñònh - Tueä caên, neáu laø höõu laäu thì coù baùo, neáu voâ laäu thì khoâng coù baùo. Heát thaûy ñeàu töø nhaân duyeân sinh thuoäc coõi ñôøi naøy. Baûy thöù laø thuoäc veà saéc, möôøi laêm thöù laø thuoäc veà danh. Taùm thöù laø thuoäc veà noäi nhaäp, möôøi moät thöù laø thuoäc veà ngoaïi nhaäp, ba caàn phaân bieät: Vò tri ñöông tri caên - dó tri caên - Voâ tri caên, tieáp nhaän taâm-yù-thöùc laø thuoäc veà noäi nhaäp, coøn laïi laø thuoäc veà ngoaïi nhaäp. Heát thaûy laø trí bieát.

SOÁ 1541 - LUAÄN CHUÙNG SÖÏ PHAÀN A TYØ ÑAØM - Quyeån 11 198

Möôøi thöù laø ñoaïn tri bieát vaø ñoaïn, ba thöù laø khoâng phaûi ñoaïn tri bieát vaø khoâng ñoaïn, chín caàn phaân bieät: Chín neáu laø höõu laäu thì ñoaïn tri bieát vaø

ñoaïn, neáu laø voâ laäu thì khoâng ñoaïn tri bieát vaø khoâng ñoaïn. Taùm thöù phaûi tu, taùm thöù khoâng phaûi tu, saùu caàn phaân bieät: YÙ caên hoaëc phaûi tu, hoaëc khoâng phaûi tu. Phaûi tu laø YÙ caên thieän. Khoâng phaûi tu laø YÙ caên baát thieän vaø voâ kyù. Nhö YÙ caên; Laïc - Khoå - Hyû - Xaû caên cuõng nhö vaäy. Öu caên hoaëc phaûi tu, hoaëc khoâng phaûi tu. Phaûi tu laø Öu caên thieän. Khoâng phaûi tu laø Öu caên baát thieän. Möôøi saùu thöù khoâng oâ ueá, saùu caàn phaân bieät: YÙ caên hoaëc oâ ueá, hoaëc khoâng oâ ueá. OÂ ueá laø chìm maát. Khoâng oâ ueá laø khoâng chìm maát. Nhö YÙ caên; Laïc - Khoå - Hyû - Öu- Xaû caên cuõng nhö vaäy. Heát thaûy laø quaû vaø coù quaû. Möôøi laêm thöù khoâng thoï, baûy caàn phaân bieät: Nhaõn caên hoaëc thoï, hoaëc khoâng thoï. Thoï laø nhö töï taùnh thoï nhaän. Khoâng thoï laø khoâng phaûi töï taùnh thoï nhaän. Nhö nhaõn caên; nhó - tyû - thieät - thaân - nam - nöõ caên cuõng nhö vaäy. Baûy thöù laø boán ñaïi taïo, möôøi laêm thöù khoâng phaûi boán ñaïi taïo. Heát thaûy laø coù caùi treân noù. Möôøi thöù laø höõu, ba thöù khoâng phaûi höõu, chín caàn phaân bieät: Chín neáu laø höõu laäu thì höõu, neáu laø voâ laäu thì khoâng phaûi höõu. Taùm thöù laø nhaân khoâng töông öng, möôøi boán thöù laø nhaân töông öng. Hoaëc lónh vöïc thieän tieáp nhaän khoâng phaûi laø caên, coù boán tröôøng hôïp: 1. Lónh vöïc thieän tieáp nhaän khoâng phaûi laø caên, laø saéc aám - töôûng aám thieän. Caên khoâng tieáp nhaän haønh aám thieän vaø soá dieät. 2. Caên tieáp nhaän khoâng phaûi lónh vöïc thieän, laø taùm caên vaø phaàn ít cuûa saùu caên. 3. Lónh vöïc thieän tieáp nhaän cuõng laø caên, laø taùm caên vaø phaàn ít cuûa saùu caên. 4. Khoâng phaûi lónh vöïc thieän tieáp nhaän cuõng khoâng phaûi laø caên, laø saéc aám - töôûng aám baát thieän. Caên khoâng tieáp nhaän haønh aám baát thieän. Caên khoâng tieáp nhaän saéc aám - töôûng aám voâ kyù. Caên khoâng tieáp nhaän haønh aám voâ kyù vaø hö khoâng - phi soá dieät. Hoaëc lónh vöïc baát thieän tieáp nhaän khoâng phaûi laø caên, coù boán tröôøng hôïp: 1. Lónh vöïc baát thieän tieáp nhaän khoâng phaûi laø caên, laø saéc aám-töôûng

aám baát thieän. Caên khoâng tieáp nhaän haønh aám baát thieän. 2. Caên tieáp nhaän khoâng phaûi lónh vöïc baát thieän, laø möôøi saùu caên vaø phaàn ít cuûa saùu caên. 3. Lónh vöïc baát thieän tieáp nhaän cuõng laø caên, laø phaàn ít cuûa saùu caên. 4. Khoâng phaûi lónh vöïc baát thieän tieáp nhaän cuõng khoâng phaûi laø caên, laø saéc aám-töôûng aám thieän. Caên khoâng tieáp nhaän haønh aám thieän vaø soá dieät. Caên khoâng tieáp nhaän saéc aám-töôûng aám voâ kyù. Caên khoâng tieáp nhaän haønh aám voâ kyù vaø hö khoâng-phi soá dieät. Hoaëc lónh vöïc voâ kyù tieáp nhaän khoâng phaûi laø caên, coù boán tröôøng hôïp: 1. Lónh vöïc voâ kyù tieáp nhaän khoâng phaûi laø caên, laø caên khoâng tieáp nhaän saéc aám-töôûng aám voâ kyù. Caên khoâng tieáp nhaän haønh aám voâ kyù vaø hö khoâng-phi soá dieät. 2. Caên tieáp nhaän khoâng phaûi lónh vöïc voâ kyù, laø chín caên vaø phaàn ít cuûa naêm caên. 3. Lónh vöïc voâ kyù tieáp nhaän cuõng laø caên, laø taùm caên vaø phaàn ít cuûa naêm caên. 4. Khoâng phaûi lónh vöïc voâ kyù tieáp nhaän cuõng khoâng phaûi laø caên, laø saéc aám-töôûng aám thieän. Caên khoâng tieáp nhaän haønh aám thieän cuøng soá dieät vaø saéc aám-töôûng aám baát thieän. Caên khoâng tieáp

nhaän haønh aám baát thieän. Khoâng tieáp nhaän lónh vöïc laäu. Hoaëc lónh vöïc höõu laäu tieáp nhaän khoâng phaûi laø caên, coù boán tröôøng hôïp: 1. Lónh vöïc höõu laäu tieáp nhaän khoâng phaûi caên, laø caên khoâng tieáp nhaän saéc aám-töôûng aám höõu laäu. Caên khoâng tieáp nhaän haønh aám höõu laäu. 2. Caên tieáp nhaän khoâng phaûi lónh vöïc höõu laäu, laø ba caên vaø phaàn ít cuûa chín caên. 3. Lónh vöïc höõu laäu tieáp nhaän cuõng laø caên, laø möôøi caên vaø phaàn ít cuûa chín caên. 4. Khoâng phaûi lónh vöïc höõu laäu tieáp nhaän cuõng khoâng phaûi caên, laø saéc aám-töôûng aám voâ laäu. Caên khoâng tieáp nhaän haønh aám voâ laäu vaø voâ vi. Hoaëc lónh vöïc voâ laäu tieáp nhaän khoâng phaûi laø caên, coù boán tröôøng hôïp: 1. Lónh vöïc voâ laäu tieáp nhaän khoâng phaûi caên, laø saéc aám-töôûng aám

voâ laäu. Caên khoâng tieáp nhaän haønh aám voâ laäu vaø voâ vi. 2. Caên tieáp nhaän khoâng phaûi lónh vöïc voâ laäu, laø möôøi caên vaø phaàn ít cuûa chín caên. 3. Lónh vöïc voâ laäu tieáp nhaän cuõng laø caên, laø ba caên vaø phaàn ít cuûa chín caên. 4. Khoâng phaûi lónh vöïc voâ laäu tieáp nhaän cuõng khoâng phaûi caên, laø caên khoâng tieáp nhaän saéc aám-töôûng aám höõu laäu. Caên khoâng tieáp nhaän haønh aám höõu laäu. Heát thaûy hoaëc quaù khöù-vò lai hay hieän taïi laø taùm thieän, taùm voâ kyù, saùu caàn phaân bieät: YÙ caên hoaëc thieän, hoaëc baát thieän, hoaëc voâ kyù. Thieän laø yù thieän tö duy töông öng vôùi YÙ caên. Baát thieän laø yù baát thieän tö duy töông öng vôùi YÙ caên. Voâ kyù laø yù voâ kyù tö duy töông öng vôùi YÙ caên. Nhö YÙ caên; Laïc - Khoå - Hyû - Xaû caên cuõng nhö vaäy. Öu caên hoaëc thieän, hoaëc baát thieän. Thieän laø yù thieän tö duy töông öng vôùi Öu caên. Baát thieän laø yù baát thieän tö duy töông öng vôùi Öu caên. Boán thöù thuoäc coõi Duïc, ba thöù khoâng leä thuoäc, möôøi laêm caàn phaân bieät: Nhaõn caên hoaëc thuoäc coõi Duïc, hoaëc thuoäc coõi Saéc. Thuoäc coõi Duïc laø nhaõn caên thuoäc coõi Duïc, do boán ñaïi taïo neân. Thuoäc coõi Saéc laø nhaõn caên thuoäc coõi Saéc, do boán ñaïi taïo neân. Nhö nhaõn caên; nhó- tyû- thieät- thaân caên cuõng nhö vaäy. Maïng caên hoaëc thuoäc coõi Duïc, hoaëc thuoäc coõi Saéc, hoaëc thuoäc coõi Voâ saéc. Thuoäc coõi Duïc laø maïng caên thuoäc coõi Duïc. Thuoäc coõi Saéc laø maïng caên thuoäc coõi Saéc. Thuoäc coõi Voâ saéc laø maïng caên thuoäc coõi Voâ saéc. YÙ caên hoaëc thuoäc coõi Duïc, thuoäc coõi Saéc, hoaëc thuoäc coõi Voâ saéc, hoaëc khoâng leä thuoäc. Thuoäc coõi Duïc laø yù thuoäc coõi Duïc, tö duy töông öng vôùi YÙ caên. Thuoäc coõi Saéc laø yù thuoäc coõi Saéc, tö duy töông öng vôùi YÙ caên. Thuoäc coõi Voâ saéc laø yù thuoäc coõi Voâ saéc, tö duy töông öng vôùi YÙ caên. Khoâng leä thuoäc laø yù voâ laäu tö duy töông öng vôùi YÙ caên. Nhö YÙ caên; Xaû - Tín - Tinh tieán - Nieäm - Ñònh - Tueä caên cuõng nhö vaäy. Laïc caên hoaëc thuoäc coõi Duïc, hoaëc thuoäc coõi Saéc, hoaëc khoâng heä thuoäc. Thuoäc coõi Duïc laø yù thuoäc coõi Duïc, tö duy töông öng vôùi Laïc caên. Thuoäc coõi Saéc laø yù thuoäc coõi Saéc, tö duy töông öng vôùi Laïc caên. Khoâng leä thuoäc laø yù voâ laäu, tö duy töông öng vôùi Laïc caên. Nhö Laïc caên, Hyû caên cuõng nhö vaäy. Hai thöù laø hoïc, moät thöù laø voâ hoïc, möôøi thöù laø phi hoïc phi voâ hoïc, chín caàn phaân bieät: YÙ caên hoaëc

hoïc, hoaëc voâ hoïc, hoaëc phi hoïc phi voâ

SOÁ 1541 - LUAÄN CHUÙNG SÖÏ PHAÀN A TYØ ÑAØM - Quyeån 11 201

hoïc. Hoïc laø yù hoïc tö duy töông öng vôùi YÙ caên. Voâ hoïc laø yù voâ hoïc tö duy töông öng vôùi YÙ caên. Phi hoïc phi voâ hoïc laø yù höõu laäu tö duy töông öng vôùi YÙ caên. Nhö YÙ caên; Laïc - Khoå - Xaû - Tín - Tinh tieán - Nieäm - Ñònh - Tueä cuõng nhö vaäy. Chín thöù tu ñoaïn, ba thöù khoâng ñoaïn, möôøi caàn phaân bieät: YÙ caên hoaëc kieán ñoaïn, hoaëc tu ñoaïn, hoaëc khoâng ñoaïn. Kieán ñoaïn laø ñoaïn tröø ra voâ giaùn nhö ngöôøi tuøy tín haønh, tuøy phaùp haønh, ñaõ noùi roäng trong phaåm Phaân bieät caùc nhaäp. Tu ñoaïn laø nhö tröôùc ñaõ noùi roäng. Khoâng ñoaïn laø YÙ caên voâ laäu. Nhö YÙ caên, Xaû caên cuõng vaäy. Laïc caên hoaëc kieán ñoaïn, hoaëc tu ñoaïn, hoaëc khoâng ñoaïn. Kieán ñoaïn laø ñoaïn tröø ra khoâng giaùn ñoaïn, nhö ngöôøi tuøy tín haønh, tuøy phaùp haønh. Ñoaïn nhöõng gì? Laø kieán ñaïo ñoaïn tröø ra hai möôi taùm söû töông öng vôùi Laïc caên. Tu ñoaïn laø nhö Laïc caên hoïc thaáy daáu ñaïo tu ñoaïn. Ñoaïn nhöõng gì? Laø tu ñaïo ñoaïn tröø ra naêm söû töông öng vôùi Laïc caên vaø Laïc caên höõu laäu khoâng oâ ueá. Khoâng ñoaïn laø Laïc caên voâ laäu, (hai möôi taùm laø ba thieàn - boán ñeá laø hai möôi taùm. Naêm laø ba thieàn tö duy ba Duïc giôùi, tö duy tham vaø voâ minh laø hai). Hyû caên hoaëc kieán ñoaïn, hoaëc tu ñoaïn, hoaëc khoâng ñoaïn. Kieán ñoaïn laø gì? Laø ngöôøi tín haønh, tuøy phaùp haønh ñoaïn tröø ra khoâng giaùn ñoaïn. Ñoaïn nhöõng gì? Laø kieán ñaïo ñoaïn tröø ra naêm möôi hai söû töông öng vôùi Hyû caên. Tu ñoaïn laø gì? Laø nhö Hyû caên hoïc thaáy daáu ñaïo tu ñoaïn. Ñoaïn nhöõng gì? Laø tu ñaïo ñoaïn tröø ra saùu söû töông öng vôùi Hyû caên vaø Hyû caên höõu laäu khoâng oâ ueá. Khoâng ñoaïn laø Hyû caên voâ laäu. (Naêm möôi hai laø hai thieàn, boán ñeá hai möôi taùm coõi Duïc coù boán ñeá, thaân kieán coù moät, bieân kieán coù moät, taø kieán coù boán, giôùi ñaïo coù hai, kieán ñaïo (troäm) coù boán tham coù boán maïn coù boán voâ minh coù boán; saùu laø hai thieàn tö duy ba coõi Duïc, tö duy tham - maïn - voâ minh laø ba). Öu caên hoaëc kieán ñoaïn, hoaëc tu ñoaïn. Kieán ñoaïn laø Öu caên ñoaïn tröø ra khoâng giaùn ñoaïn cuûa ngöôøi tuøy tín haønh, tuøy phaùp haønh. Ñoaïn nhöõng gì? Laø kieán ñaïo ñoaïn tröø ra möôøi saùu söû töông öng vôùi Öu caên. Tu ñoaïn laø Öu caên hoïc thaáy daáu ñaïo tu ñoaïn. Ñoaïn nhöõng gì? Laø tu ñaïo ñoaïn tröø ra hai söû töông öng vôùi Öu caên vaø Öu caên khoâng oâ ueá. (möôøi saùu laø boán ñeá coõi Duïc, taø kieán coù boán, nghi coù boán, saân nhueá coù boán, voâ minh coù boán; hai laø tö duy coõi Duïc coù saân nhueá vaø voâ minh) Tín - Tinh tieán - Nieäm - Ñònh - Tueä neáu laø höõu laäu laø tu ñoaïn, neáu laø voâ laäu thì khoâng ñoaïn.

SOÁ 1541 - LUAÄN CHUÙNG SÖÏ PHAÀN A TYØ ÑAØM - Quyeån 11 202

Taùm thöù khoâng phaûi taâm - khoâng phaûi taâm phaùp - khoâng phaûi taâm töông öng. Möôøi thöù laø taâm phaùp, taâm töông öng. Moät töùc laø taâm. Ba caàn phaân bieät: Vò tri ñöông tri caên - dó tri caên - voâ tri caên tieáp nhaän chín caên - taùm caên - taâm phaùp vaø taâm töông öng, moät caên töùc laø taâm. Taùm thöù khoâng phaûi taâm tuøy chuyeån nhöng khoâng töông öng vôùi thoï. Moät thöù töông öng vôùi

thoï nhöng khoâng phaûi tuøy chuyeån. Naêm thöù laø taâm tuøy chuyeån khoâng töông öng vôùi thoï. Naêm thöù laø taâm tuøy chuyeån cuõng töông öng vôùi thoï. Ba caàn phaân bieät: Vò tri ñöông tri caên - dó tri caên - voâ tri caên tieáp nhaän ba caên. Taâm tuøy chuyeån khoâng töông öng vôùi thoï. Moät thöù töông öng vôùi thoï maø khoâng phaûi taâm tuøy chuyeån. Naêm thöù laø taâm tuøy chuyeån cuõng töông öng vôùi thoï. Taùm thöù khoâng phaûi taâm tuøy chuyeån maø khoâng töông öng vôùi töôûng - haønh. Moät thöù laø töôûng - haønh töông öng nhöng khoâng phaûi taâm tuøy chuyeån. Möôøi thöù laø taâm tuøy chuyeån vaø töôûng-haønh töông öng, tröø ra töï taùnh cuûa noù. Ba caàn phaân bieät: Vò tri ñöông tri caên - dó tri caên - voâ tri caên tieáp nhaän chín caên - taùm caên. Taâm tuøy chuyeån cuõng töông öng vôùi töôûng-haønh, tröø ra töï taùnh cuûa noù. Moät caên töôûng - haønh töông öng nhöng khoâng phaûi taâm tuøy chuyeån. Hai thöù coù giaùc coù quaùn, taùm thöù khoâng giaùc khoâng quaùn, möôøi hai caàn phaân bieät: YÙ caên hoaëc coù giaùc coù quaùn, hoaëc khoâng giaùc coù quaùn, hoaëc khoâng giaùc khoâng quaùn. Coù giaùc coù quaùn laø yù coù giaùc coù quaùn tö duy töông öng vôùi YÙ caên. Khoâng giaùc coù quaùn laø yù khoâng giaùc coù quaùn tö duy töông öng vôùi YÙ caên. Khoâng giaùc khoâng quaùn laø yù khoâng giaùc khoâng quaùn tö duy töông öng vôùi YÙ caên. Nhö YÙ caên; Xaû - Tín - Tinh tieán - Nieäm - Ñònh - Tueä caên, vò tri ñöông tri caên - dó tri caên-voâ tri caên cuõng nhö vaäy. Laïc caên hoaëc coù giaùc coù quaùn, hoaëc khoâng giaùc khoâng quaùn. Coù giaùc coù quaùn laø yù coù giaùc coù quaùn tö duy töông öng vôùi Laïc caên. Khoâng giaùc khoâng quaùn laø yù khoâng giaùc khoâng quaùn tö duy töông öng vôùi Laïc caên. Nhö Laïc caên, Hyû caên cuõng vaäy. Moät thöù laø kieán cuõng laø kieán xöù, chín thöù laø kieán xöù maø khoâng phaûi kieán, möôøi hai caàn phaân bieät: YÙ caên neáu laø höõu laäu thì kieán xöù chöù khoâng phaûi kieán. Neáu laø voâ laäu thì khoâng phaûi kieán cuõng khoâng phaûi kieán xöù. Nhö YÙ caên; Laïc - Hyû - Xaû - Tín - Tinh tieán - Nieäm - Ñònh cuõng

vaäy. Tueä caên hoaëc laø kieán maø khoâng phaûi kieán xöù, coù boán tröôøng hôïp: 1. Kieán khoâng phaûi kieán xöù, laø taän trí - voâ sinh trí khoâng tieáp nhaän tueä caên voâ laäu. 2. Kieán xöù khoâng phaûi kieán, laø kieán khoâng tieáp nhaän tueä caên höõu laäu. 3. Kieán cuõng laø kieán xöù, laø chaùnh kieán theá tuïc. 4. Khoâng phaûi kieán cuõng khoâng phaûi kieán xöù, laø kieán khoâng tieáp nhaän tueä caên voâ laäu. Vò tri ñöông tri caên - dó tri caên bieát tieáp nhaän kieán khoâng phaûi kieán xöù, coøn laïi laø khoâng phaûi kieán cuõng khoâng phaûi kieán xöù. Voâ tri caên tieáp nhaän taän trí - voâ sinh trí, khoâng tieáp nhaän tueä caên voâ laäu, laø kieán khoâng phaûi kieán xöù, coøn laïi laø khoâng phaûi kieán cuõng khoâng phaûi kieán xöù. Möôøi saùu thöù khoâng phaûi nhaân cuûa thaân kieán, thaân kieán cuõng khoâng phaûi laø nhaân cuûa noù. Saùu caàn phaân bieät: YÙ caên, Laïc caên, Hyû caên, Xaû caên, noùi roäng nhö ôû Thoï nieäm xöù. Khoå caên, neáu oâ ueá thì noù laø nhaân cuûa thaân kieán, thaân kieán khoâng phaûi laø nhaân cuûa noù. Neáu khoâng oâ ueá thì noù khoâng phaûi laø nhaân cuûa thaân kieán, thaân kieán cuõng khoâng phaûi laø nhaân cuûa noù. Öu caên, hoaëc laø nhaân cuûa thaân kieán maø thaân

kieán khoâng phaûi laø nhaân cuûa noù, coù ba tröôøng hôïp: 1. Nhaân cuûa thaân kieán maø thaân kieán khoâng phaûi laø nhaân cuûa noù, laø tröø ra söû kieán khoå ñoaïn töông öng vôùi Öu caên quaù khöù - hieän taïi. Tröø ra kieán taäp ñoaïn söû bao truøm heát thaûy töông öng vôùi Öu caên quaù khöù -hieän taïi, coøn laïi laø öu caên oâ ueá. 2. Nhaân cuûa thaân kieán, thaân kieán cuõng laø nhaân cuûa noù, laø nhöõng ñieàu ñaõ tröø ra vaø noùi ôû treân. 3. Khoâng phaûi laø nhaân cuûa thaân kieán maø thaân kieán cuõng khoâng phaûi laø nhaân cuûa noù, laø Öu caên khoâng oâ ueá. Chín thöù khoâng phaûi nghieäp cuõng khoâng phaûi nghieäp baùo. Moät thöù laø nghieäp baùo chöù khoâng phaûi baùo. Möôøi hai caàn phaân bieät: Nhaõn caên hoaëc laø nghieäp baùo chöù khoâng phaûi nghieäp, hoaëc khoâng phaûi nghieäp maø cuõng khoâng phaûi nghieäp baùo. Nghieäp baùo khoâng phaûi nghieäp, laø baùo sinh cuûa nhaõn caên. Ngoaøi ra laø khoâng phaûi nghieäp cuõng khoâng phaûi nghieäp baùo. Nhö nhaõn caên; nhó - tyû - thieät - thaân - nam - nöõ - yù - laïc - hyû - xaû - khoå caên cuõng vaäy. Taùm thöù khoâng phaûi nghieäp cuõng khoâng phaûi nghieäp tuøy chuyeån.

SOÁ 1541 - LUAÄN CHUÙNG SÖÏ PHAÀN A TYØ ÑAØM - Quyeån 11 204

Möôøi boán thöù laø nghieäp tuøy chuyeån nhöng khoâng phaûi nghieäp. Baûy thöù laø saéc taïo saéc maø saéc khoâng theå thaáy. Möôøi laêm thöù khoâng phaûi saéc taïo saéc maø saéc khoâng theå thaáy. Baûy thöù laø saéc taïo saéc, cuõng laø saéc coù ñoái. Möôøi laêm thöù khoâng phaûi saéc taïo saéc maø cuõng khoâng phaûi saéc coù ñoái. Heát thaûy laø raát saâu xa khoù hieåu. Khoù hieåu vì raát saâu xa. Taùm thöù laø thieän cuõng laø nhaân thieän, möôøi boán caàn phaân bieät: Nhaõn caên, hoaëc laø nhaân thieän nhöng khoâng phaûi thieän, hoaëc khoâng phaûi laø nhaân thieän maø cuõng khoâng phaûi thieän. Nhaân thieän nhöng khoâng phaûi thieän, laø baùo sinh thieän nôi nhaõn caên. Coøn laïi laø khoâng phaûi nhaân thieän cuõng khoâng phaûi thieän. Nhö nhaõn caên; nhó - tyû - thieät - thaân - nam - nöõ - maïng caên cuõng nhö vaäy. YÙ caên, hoaëc laø nhaân thieän nhöng khoâng phaûi thieän, coù ba tröôøng hôïp: 1. Nhaân thieän nhöng khoâng phaûi thieän, laø baùo sinh thieän nôi YÙ caên. 2. Thieän cuõng laø nhaân thieän, laø yù caên thieän. 3. Khoâng phaûi thieän cuõng khoâng phaûi nhaân thieän, laø tröø ra baùo sinh thieän nôi yù caên, vaø yù caên thieän, coøn laïi laø yù caên baát thieän vaø voâ kyù. (coi laïi) Nhö YÙ caên; Laïc - Hyû - Xaû caên cuõng nhö vaäy. Khoå caên, hoaëc laø thieän cuõng laø nhaân thieän, hoaëc khoâng phaûi thieän cuõng khoâng phaûi nhaân thieän. Thieän cuõng laø nhaân cuûa thieän, laø khoå caên thieän. Khoâng phaûi thieän cuõng khoâng phaûi nhaân thieän, laø khoå caên baát thieän vaø voâ kyù. Öu caên, hoaëc laø thieän cuõng laø nhaân thieän, hoaëc khoâng phaûi thieän cuõng khoâng phaûi nhaân cuûa thieän. Thieän cuõng laø nhaân thieän, laø öu caên thieän. Khoâng phaûi thieän cuõng khoâng phaûi nhaân thieän, laø öu caên baát thieän. Taùm thöù khoâng phaûi baát thieän cuõng khoâng phaûi nhaân baát thieän, möôøi boán caàn phaân bieät: Nhaõn caên hoaëc laø nhaân baát thieän maø khoâng phaûi baát thieän; hoaëc khoâng phaûi laø nhaân baát thieän maø cuõng khoâng phaûi baát thieän. Nhaân baát thieän nhöng khoâng phaûi baát thieän, laø baùo sinh baát thieän nôi nhaõn caên. Coøn laïi laø khoâng phaûi

nhaân baát thieän maø cuõng khoâng phaûi baát thieän. Nhö nhaõn caên; nhó - tyû - thieät - thaân - nam - nöõ - maïng caên cuõng vaäy.

SOÁ 1541 - LUAÄN CHUÙNG SÖÏ PHAÀN A TYØ ÑAØM - Quyeån 11 205

YÙ caên, hoaëc laø nhaân baát thieän nhöng khoâng baát thieän, coù ba tröôøng hôïp: 1. Nhaân baát thieän nhöng khoâng phaûi baát thieän, laø baùo sinh baát thieän nôi yù caên vaø thaân kieán - bieân kieán töông öng vôùi YÙ caên coõi Duïc. 2. Baát thieän cuõng laø nhaân baát thieän, laø YÙ caên baát thieän. 3. Khoâng phaûi baát thieän cuõng khoâng phaûi nhaân baát thieän, laø tröø ra baùo sinh baát thieän nôi YÙ caên. Tröø ra thaân kieán - bieân kieán coõi Duïc töông öng vôùi yù caên, vaø tröø ra yù caên baát thieän. Coøn laïi laø voâ kyù vaø YÙ caên thieän. Laïc caên, hoaëc laø baát thieän chöù khoâng phaûi nhaân cuûa baát thieän, hoaëc khoâng phaûi baát thieän maø cuõng khoâng phaûi nhaân cuûa baát thieän. Baát thieän chöù khoâng phaûi nhaân cuûa baát thieän, laø Laïc caên baát thieän. Khoâng phaûi baát thieän maø cuõng khoâng phaûi nhaân cuûa baát thieän, laø laïc caên thieän vaø voâ kyù. Khoå caên, hoaëc laø nhaân baát thieän maø khoâng phaûi baát thieän, coù ba tröôøng hôïp: 1. Nhaân baát thieän maø khoâng phaûi baát thieän, laø baùo sinh baát thieän nôi khoå caên. 2. Baát thieän cuõng laø nhaân cuûa baát thieän, laø khoå caên baát thieän. 3. Khoâng phaûi baát thieän maø cuõng khoâng phaûi nhaân cuûa baát thieän, laø tröø ra baùo sinh baát thieän nôi khoå caên, vaø khoå caên baát thieän, coøn laïi laø voâ kyù vaø khoå caên thieän. Hyû caên, hoaëc laø nhaân baát thieän chöù khoâng phaûi baát thieän, coù ba tröôøng hôïp: 1. Nhaân baát thieän chöù khoâng phaûi baát thieän, laø thaân kieán - bieân kieán coõi Duïc, noù töông öng vôùi Hyû caên. 2. Baát thieän cuõng laø nhaân cuûa baát thieän, laø Hyû caên baát thieän. 3. Khoâng phaûi baát thieän cuõng khoâng phaûi nhaân cuûa baát thieän, laø tröø ra thaân kieán - bieân kieán coõi Duïc, noù töông öng vôùi hyû caên, vaø tröø ra Hyû caên baát thieän, coøn laïi laø Hyû caên thieän vaø voâ kyù. Nhö Hyû caên, Xaû caên cuõng nhö vaäy. Öu caên, hoaëc laø baát thieän maø cuõng laø nhaân baát thieän, hoaëc khoâng phaûi baát thieän maø cuõng khoâng phaûi laø nhaân baát thieän. Baát thieän cuõng laø nhaân baát thieän, laø öu caên baát thieän. Khoâng phaûi baát thieän cuõng khoâng phaûi nhaân baát thieän, laø öu caên thieän. Taùm thöù khoâng phaûi voâ kyù cuõng khoâng phaûi nhaân cuûa voâ kyù. Taùm thöù voâ kyù cuõng laø nhaân cuûa voâ kyù. Saùu caàn phaân bieät: YÙ caên hoaëc laø nhaân voâ kyù nhöng khoâng phaûi voâ kyù, coù ba tröôøng hôïp:

SOÁ 1541 - LUAÄN CHUÙNG SÖÏ PHAÀN A TYØ ÑAØM - Quyeån 11 206

1. Nhaân voâ kyù khoâng phaûi voâ kyù, laø yù caên baát thieän. 2. Voâ kyù cuõng laø nhaân voâ kyù, laø yù caên voâ kyù. 3. Khoâng phaûi voâ kyù cuõng khoâng phaûi laø nhaân voâ kyù, laø yù caên thieän. Nhö YÙ caên; Laïc - Khoå - Hyû - Xaû caên cuõng vaäy. Öu caên, hoaëc laø nhaân voâ kyù nhöng khoâng phaûi voâ kyù, hoaëc laø khoâng phaûi voâ kyù cuõng khoâng phaûi nhaân voâ kyù. Nhaân voâ kyù nhöng khoâng phaûi voâ kyù, laø öu caên baát thieän. Khoâng phaûi voâ kyù cuõng khoâng phaûi nhaân voâ kyù, laø Öu caên thieän. Heát thaûy laø nhaân duyeân duyeân hôïp

vaø coù nhaân. Taùm thöù khoâng phaûi thöù ñeä cuõng khoâng phaûi thöù ñeä duyeân duyeân hôïp, möôøi boán caàn phaân bieät: YÙ caên hoaëc laø thöù ñeä nhöng khoâng phaûi thöù ñeä duyeân duyeân hôïp, nhö ñaõ noùi roäng ôû Thoï nieäm xöù. Nhö YÙ caên, Xaû caên cuõng vaäy. Laïc caên, hoaëc laø thöù ñeä nhöng khoâng phaûi thöù ñeä duyeân duyeân hôïp, coù ba tröôøng hôïp: 1. Thöù ñeä nhöng khoâng phaûi thöù ñeä duyeân duyeân hôïp, laø Laïc caên seõ daáy khôûi ôû hieän tieàn hoaëc vò lai. 2. Thöù ñeä cuõng laø thöù ñeä duyeân duyeân hôïp, laø Laïc caên quaù khöù-hieän taïi. 3. Khoâng phaûi thöù ñeä cuõng khoâng phaûi thöù ñeä duyeân duyeân hôïp, laø tröø ra laïc caên seõ daáy khôûi ôû hieän tieàn hoaëc vò lai, coøn laïi laø Laïc caên vò lai. Nhö Laïc caên; Khoå - Hyû - Öu - Tín - Tinh tieán - Nieäm - Ñònh - Tueä, vò tri ñöông tri caên - dó tri caên- voâ tri caên cuõng vaäy. Taùm thöù laø duyeân cuûa duyeân duyeân hôïp chöù khoâng phaûi coù duyeân, möôøi boán thöù duyeân cuûa duyeân duyeân hôïp vaø coù duyeân. Heát thaûy laø taêng thöôïng duyeân duyeân hôïp cuõng coù taêng thöôïng. Möôøi thöù laø tuøy löu chöù khoâng phaûi löu. Ba thöù khoâng phaûi löu cuõng khoâng phaûi tuøy löu. Chín caàn phaân bieät: Chín neáu laø höõu laäu thì tuøy löu chöù khoâng phaûi löu. Neáu voâ laäu thì khoâng phaûi löu maø cuõng khoâng phaûi tuøy löu. Nhaäp laø möôøi hai nhaäp: Hoûi: Nhöõng gì laø möôøi hai nhaäp? Ñaùp: Nhö tröôùc ñaõ noùi roäng. Hoûi: Möôøi hai nhaäp naøy, coù bao nhieâu saéc, bao nhieâu khoâng phaûi saéc? Ñaùp: Möôøi saéc, moät khoâng phaûi saéc, moät caàn phaân bieät: Phaùp nhaäp

hoaëc laø saéc, hoaëc laø khoâng phaûi saéc. Phaùp nhaäp nôi nghieäp thaân, mieäng laø saéc. Coøn laïi laø khoâng phaûi saéc. Moät coù theå thaáy, möôøi moät khoâng theå thaáy. Möôøi coù ñoái, hai khoâng coù ñoái. Möôøi höõu laäu, hai caàn phaân bieät: YÙ nhaäp hoaëc höõu laäu, hoaëc voâ laäu. Höõu laäu laø yù höõu laäu tö duy töông öng vôùi yù nhaäp. Voâ laäu laø yù voâ laäu tö duy töông öng vôùi yù nhaäp. Phaùp nhaäp hoaëc höõu laäu, hoaëc voâ laäu. Höõu laäu laø nghieäp thaân, mieäng höõu laäu, thoï aám - töôûng aám - haønh aám höõu laäu. Voâ laäu laø nghieäp thaân, mieäng voâ laäu, thoï aám - töôûng aám - haønh aám voâ laäu vaø voâ vi. Möôøi moät thöù höõu vi, moät caàn phaân bieät: Phaùp nhaäp hoaëc höõu vi, hoaëc voâ vi. Höõu vi laø nghieäp thaân, mieäng nôi phaùp nhaäp, laø thoï aám - töôûng aám - haønh aám. Voâ vi laø hö khoâng - soá dieät vaø phi soá dieät. Taùm thöù laø voâ baùo, boán caàn phaân bieät: Saéc nhaäp hoaëc coù baùo, hoaëc khoâng coù baùo. Coù baùo laø saéc nhaäp thieän vaø baát thieän. Khoâng coù baùo laø tröø ra saéc nhaäp thieän vaø baát thieän, coøn laïi laø saéc nhaäp. Nhö saéc nhaäp, thanh nhaäp cuõng vaäy. YÙ nhaäp hoaëc coù baùo, hoaëc khoâng coù baùo. Coù baùo laø yù nhaäp höõu laäu thieän vaø baát thieän. Khoâng coù baùo laø yù nhaäp voâ laäu vaø voâ kyù. Nhö yù nhaäp, phaùp nhaäp cuõng vaäy. Möôøi moät thöù töø nhaân duyeân sinh thuoäc coõi ñôøi naøy, moät caàn phaân bieät: Phaùp nhaäp neáu laø höõu vi thì ñoù laø nhaân duyeân sinh thuoäc coõi ñôøi naøy, neáu laø voâ vi thì khoâng phaûi nhaân duyeân sinh, khoâng thuoäc veà coõi ñôøi naøy. Möôøi thöù laø thuoäc veà saéc, moät thöù laø thuoäc veà danh, moät caàn phaân bieät: Nghieäp thaân, mieäng trong phaùp nhaäp

laø thuoäc veà saéc, coøn laïi laø thuoäc veà danh. Saùu thöù laø thuoäc veà noäi nhaäp, saùu thöù laø thuoäc veà ngoaïi nhaäp. Heát thaûy laø trí bieát. Möôøi thöù laø ñoaïn tri bieát vaø ñoaïn, hai caàn phaân bieät: Hai neáu höõu laäu thì ñoù laø ñoaïn tri bieát vaø ñoaïn, neáu voâ laäu thì noù khoâng phaûi ñoaïn tri bieát vaø khoâng ñoaïn. Taùm thöù khoâng phaûi tu, boán caàn phaân bieät: Saéc nhaäp hoaëc phaûi tu, hoaëc khoâng phaûi tu. Phaûi tu laø saéc nhaäp thieän. Khoâng phaûi tu laø saéc nhaäp voâ kyù vaø baát thieän. Nhö saéc nhaäp; thanh nhaäp - yù nhaäp cuõng vaäy. Phaùp nhaäp nhö noùi roäng ôû phaåm Phaân bieät caùc nhaäp. Taùm thöù laø khoâng oâ ueá, boán caàn phaân bieät: Noùi roäng nhö ôû treân.

Möôøi moät thöù laø quaû vaø coù quaû, moät caàn phaân bieät: Trong phaùp nhaäp hoaëc laø quaû khoâng coù quaû, coù ba tröôøng hôïp: 1. Quaû khoâng phaûi coù quaû, laø soá dieät. 2. Quaû cuõng coù quaû, laø phaùp nhaäp höõu vi. 3. Khoâng phaûi quaû cuõng khoâng phaûi coù quaû, laø hö khoâng-phi soá dieät. Ba thöù khoâng thoï, chín caàn phaân bieät: Nhaõn nhaäp hoaëc laø thoï, hoaëc laø khoâng thoï. Thoï laø töï taùnh thoï nhaän. Khoâng thoï laø khoâng phaûi töï taùnh thoï nhaän. Nhö nhaõn nhaäp; nhó nhaäp, tyû nhaäp, thieät nhaäp, thaân nhaäp, saéc nhaäp, vò nhaäp, höông nhaäp, xuùc nhaäp cuõng vaäy. Möôøi hai nhaäp hoaëc do boán ñaïi taïo, hoaëc khoâng phaûi boán ñaïi taïo. Boán ñaïi taïo laø chín nhaäp vaø phaàn ít cuûa hai nhaäp. Khoâng phaûi boán ñaïi taïo laø moät nhaäp vaø phaàn ít cuûa hai nhaäp. Möôøi moät thöù laø coù caùi treân noù, moät caàn phaân bieät: Phaùp nhaäp hoaëc laø höõu thöôïng, hoaëc voâ thöôïng. Coù caùi treân noù laø nghieäp thaân, mieäng trong phaùp nhaäp cuøng thoï aám - töôûng aám - haønh aám, hö khoâng - phi soá dieät. Voâ thöôïng laø soá dieät. Möôøi thöù laø höõu, hai caàn phaân bieät: Hai neáu laø höõu laäu thì laø höõu. Neáu laø voâ laäu thì khoâng phaûi höõu. Möôøi thöù laø nhaân khoâng töông öng, moät thöù laø nhaân töông öng, moät caàn phaân bieät: Phaùp nhaäp neáu laø nhaân cuûa taâm phaùp thì töông öng, neáu khoâng phaûi nhaân cuûa taâm phaùp thì khoâng töông öng. Lónh vöïc thieän tieáp nhaän phaàn ít cuûa boán nhaäp. Phaàn ít cuûa boán nhaäp cuõng tieáp nhaän lónh vöïc thieän. Lónh vöïc baát thieän tieáp nhaän phaàn ít cuûa boán nhaäp. Phaàn ít cuûa boán nhaäp cuõng tieáp nhaän lónh vöïc baát thieän. Lónh vöïc voâ kyù tieáp nhaän taùm nhaäp vaø phaàn ít cuûa boán nhaäp. Taùm nhaäp vaø phaàn ít cuûa boán nhaäp cuõng tieáp nhaän lónh vöïc voâ kyù. Lónh vöïc laäu tieáp nhaän phaàn ít cuûa moät nhaäp. Phaàn ít cuûa moät nhaäp cuõng tieáp nhaän lónh vöïc laäu. Lónh vöïc höõu laäu tieáp nhaän möôøi nhaäp vaø phaàn ít cuûa hai nhaäp. Möôøi nhaäp vaø phaàn ít cuûa hai nhaäp cuõng tieáp nhaän lónh vöïc höõu laäu. Lónh vöïc voâ laäu tieáp nhaän phaàn ít cuûa hai nhaäp. Phaàn ít cuûa hai nhaäp cuõng tieáp nhaän lónh vöïc voâ laäu. Möôøi moät thöù hoaëc laø quaù khöù-vò lai hay hieän taïi. Moät caàn phaân bieät: Phaùp nhaäp neáu laø höõu vi thì coù quaù khöù-vò lai, hieän taïi. Neáu laø voâ vi thì khoâng coù quaù khöù-vò lai hay hieän taïi.

Taùm thöù laø voâ kyù, boán caàn phaân bieät: Nhö noùi roäng ôû phaåm Phaân bieät caùc nhaäp. Hai thöù thuoäc coõi Duïc, möôøi caàn phaân bieät: Nhö noùi roäng ôû phaåm Phaân bieät caùc nhaäp Hoûi: Möôøi hai nhaäp coù bao nhieâu hoïc, bao nhieâu voâ hoïc, bao nhieâu phi hoïc phi voâ hoïc? Ñaùp: Nhö noùi roäng ôû phaåm Phaân bieät caùc nhaäp. Möôøi thöù laø tu ñoaïn, hai caàn phaân bieät. Nhö noùi roäng ôû phaåm Phaân bieät caùc nhaäp. Möôøi thöù khoâng phaûi taâm - khoâng phaûi taâm phaùp - khoâng phaûi taâm töông öng. Moät thöù töùc laø taâm. Moät caàn phaân bieät: Phaùp nhaäp neáu laø höõu duyeân thì töông öng vôùi taâm vaø taâm phaùp. Neáu khoâng coù duyeân thì khoâng töông öng vôùi taâm, khoâng töông öng vôùi taâm phaùp. Möôøi thöù khoâng phaûi taâm tuøy chuyeån nhöng khoâng töông öng vôùi thoï. Moät thöù töông öng vôùi thoï nhöng khoâng phaûi taâm tuøy chuyeån. Moät caàn phaân bieät: Phaùp nhaäp hoaëc laø taâm tuøy chuyeån nhöng khoâng töông öng vôùi thoï, coù ba tröôøng hôïp: 1. Taâm tuøy chuyeån nhöng khoâng töông öng vôùi thoï, laø taâm tuøy chuyeån nghieäp thaân, mieäng, taâm tuøy chuyeån nôi taâm baát töông öng haønh vaø thoï. 2. Taâm tuøy chuyeån cuõng töông öng vôùi thoï, laø töôûng aám noù töông öng vôùi haønh aám. 3. Khoâng phaûi taâm tuøy chuyeån cuõng khoâng töông öng vôùi thoï, laø tröø ra taâm tuøy chuyeån nôi nghieäp thaân, mieäng, coøn laïi laø nghieäp thaân, mieäng. Tröø ra taâm tuøy chuyeån nôi taâm baát töông öng haønh, coøn laïi laø taâm baát töông öng haønh vaø voâ vi. Nhö thoï; töôûng-haønh cuõng vaäy, tröø ra töï taùnh cuûa noù. Möôøi thöù khoâng phaûi giaùc tuøy chuyeån cuõng khoâng töông öng vôùi quaùn. Hai caàn phaân bieät: YÙ nhaäp hoaëc laø coù giaùc coù quaùn, hoaëc khoâng giaùc coù quaùn, hoaëc khoâng giaùc khoâng quaùn. Coù giaùc coù quaùn laø yù coù giaùc coù quaùn tö duy töông öng vôùi yù nhaäp. Khoâng giaùc coù quaùn laø yù khoâng giaùc coù quaùn tö duy töông öng vôùi yù nhaäp. Khoâng giaùc khoâng quaùn laø yù khoâng giaùc khoâng quaùn tö duy töông öng vôùi yù nhaäp. Phaùp nhaäp hoaëc coù giaùc tuøy chuyeån nhöng khoâng töông öng vôùi quaùn, coù boán tröôøng hôïp: 1. Giaùc tuøy chuyeån nhöng khoâng töông öng vôùi quaùn, laø giaùc tuøy chuyeån nôi nghieäp thaân, mieäng, giaùc tuøy chuyeån nôi taâm baát töông öng haønh vaø giaùc töông öng vôùi quaùn. 2. Quaùn töông öng nhöng khoâng phaûi giaùc tuøy chuyeån, laø giaùc. Neáu

giaùc khoâng töông öng vôùi quaùn, thì töông öng vôùi taâm vaø taâm phaùp. 3. Giaùc tuøy chuyeån cuõng töông öng vôùi quaùn, laø giaùc - quaùn töông öng vôùi taâm vaø taâm phaùp. 4. Khoâng phaûi giaùc tuøy chuyeån cuõng khoâng phaûi töông öng vôùi quaùn, laø tröø ra giaùc tuøy chuyeån nôi nghieäp thaân, mieäng, coøn laïi laø ng-hieäp thaân, mieäng. Tröø ra giaùc tuøy chuyeån nôi taâm baát töông öng haønh, coøn laïi laø taâm baát töông öng haønh, vaø giaùc khoâng töông öng vôùi quaùn, vaø khoâng phaûi giaùc- quaùn töông öng vôùi taâm - taâm phaùp - phaùp nhaäp vaø voâ vi. Moät thöù laø kieán cuõng laø kieán xöù. Chín thöù laø kieán xöù khoâng phaûi laø kieán. Hai caàn phaân bieät: YÙ nhaäp neáu laø höõu laäu thì laø kieán xöù chöù khoâng phaûi kieán. Neáu laø voâ laäu thì khoâng phaûi kieán cuõng khoâng phaûi kieán xöù. Phaùp nhaäp hoaëc laø kieán khoâng phaûi kieán xöù, coù boán tröôøng

hôïp: 1. Kieán khoâng phaûi kieán xöù, laø phaùp nhaäp tieáp nhaän taän trí-voâ sinh trí, khoâng tieáp nhaän tueä voâ laäu. 2. Kieán xöù khoâng phaûi kieán, laø kieán khoâng tieáp nhaän phaùp nhaäp höõu laäu. 3. Kieán cuõng laø kieán xöù, laø naêm kieán thuoäc chaùnh kieán theá tuïc. 4. Khoâng phaûi kieán cuõng khoâng phaûi kieán xöù, laø kieán khoâng tieáp nhaän phaùp nhaäp voâ laäu. Taùm thöù khoâng phaûi laø nhaân cuûa thaân kieán, thaân kieán cuõng khoâng phaûi nhaân cuûa noù. Boán caàn phaân bieät: Saéc nhaäp neáu oâ ueá thì laø nhaân cuûa thaân kieán, thaân kieán khoâng phaûi laø nhaân cuûa noù. Neáu khoâng oâ ueá thì khoâng phaûi nhaân cuûa thaân kieán, thaân kieán cuõng khoâng phaûi laø nhaân cuûa noù. Nhö saéc nhaäp, thanh nhaäp cuõng vaäy. YÙ nhaäp nhö noùi roäng ôû phaàn Thoï nieäm xöù. Phaùp nhaäp nhö noùi roäng ôû phaàn Phaùp nieäm xöù. Hoûi: Möôøi hai nhaäp coù bao nhieâu nghieäp khoâng phaûi nghieäp baùo? Ñaùp: Taát caû caàn phaân bieät. Nhaõn nhaäp, hoaëc laø nghieäp baùo nhöng khoâng phaûi nghieäp, hoaëc khoâng phaûi nghieäp baùo cuõng khoâng phaûi nghieäp. Nghieäp baùo nhöng khoâng phaûi nghieäp, laø baùo sinh nôi nhaõn nhaäp. Ngoaøi ra laø khoâng phaûi nghieäp baùo cuõng khoâng phaûi nghieäp. Nhö nhaõn nhaäp; tyû, nhó, höông, thieät, vò, thaân, xuùc, yù nhaäp cuõng nhö vaäy. Saéc nhaäp hoaëc laø nghieäp maø khoâng phaûi nghieäp baùo, coù ba tröôøng hôïp:

1. Nghieäp khoâng phaûi nghieäp baùo laø thaân taùc saéc. 2. Nghieäp baùo khoâng phaûi nghieäp, laø baùo sinh nôi saéc nhaäp. 3. Khoâng phaûi nghieäp cuõng khoâng phaûi nghieäp baùo, laø tröø ra nghieäp saéc vaø nghieäp baùo sinh nôi saéc nhaäp, coøn laïi laø saéc nhaäp. Thanh nhaäp, hoaëc laø nghieäp khoâng phaûi nghieäp baùo, hoaëc laø khoâng phaûi nghieäp cuõng khoâng phaûi nghieäp baùo. Nghieäp khoâng phaûi nghieäp baùo, laø khaåu taùc. Ngoaøi ra thì khoâng phaûi nghieäp cuõng khoâng phaûi nghieäp baùo. Phaùp nhaäp, hoaëc laø nghieäp khoâng phaûi nghieäp baùo, coù boán tröôøng hôïp: 1. Nghieäp khoâng phaûi nghieäp baùo, laø nghieäp thaân, mieäng vaø baùo khoâng tieáp nhaän nghieäp tö. 2. Nghieäp baùo khoâng phaûi nghieäp laø tö khoâng tieáp nhaän sinh baùo nôi phaùp nhaäp. 3. Nghieäp cuõng laø nghieäp baùo, laø baùo sinh nôi tö nghieäp. 4. Khoâng phaûi nghieäp cuõng khoâng phaûi nghieäp baùo, laø tröø ra nghieäp vaø nghieäp baùo sinh nôi phaùp nhaäp, laø phaùp nhaäp coøn laïi. Taùm thöù khoâng phaûi nghieäp khoâng phaûi nghieäp tuøy chuyeån. Moät thöù laø nghieäp tuøy chuyeån khoâng phaûi nghieäp. Ba caàn phaân bieät: Saéc nhaäp hoaëc laø nghieäp khoâng phaûi nghieäp tuøy chuyeån, hoaëc laø khoâng phaûi nghieäp cuõng khoâng phaûi nghieäp tuøy chuyeån. Nghieäp khoâng phaûi nghieäp tuøy chuyeån, laø thaân taùc saéc, coøn laïi laø khoâng phaûi nghieäp cuõng khoâng phaûi nghieäp tuøy chuyeån. Thanh nhaäp cuõng vaäy. Phaùp nhaäp, hoaëc laø nghieäp khoâng phaûi nghieäp tuøy chuyeån. Coù boán tröôøng hôïp: 1. Nghieäp khoâng phaûi nghieäp tuøy chuyeån laø tröø ra nghieäp tuøy chuyeån nôi nghieäp thaân, mieäng, coøn laïi laø nghieäp thaân, mieäng vaø nghieäp tö. 2. Nghieäp tuøy chuyeån khoâng phaûi nghieäp, laø thoï aám - töôûng aám. Tö khoâng tieáp nhaän nghieäp tuøy chuyeån nôi haønh aám. 3. Nghieäp cuõng laø nghieäp tuøy

chuyeån, laø nghieäp tuøy chuyeån nôi nghieäp thaân, mieäng. 4. Khoâng phaûi nghieäp cuõng khoâng phaûi nghieäp tuøy chuyeån, laø tröø ra nghieäp vaø nghieäp tuøy chuyeån nôi phaùp nhaäp, laø phaùp nhaäp coøn laïi. Möôøi hai nhaäp hoaëc laø saéc taïo saéc maø saéc khoâng theå troâng thaáy, coù ba tröôøng hôïp: 1. Saéc taïo saéc maø saéc khoâng troâng thaáy, laø taùm nhaäp vaø phaàn ít cuûa hai nhaäp.

2. Saéc taïo saéc maø saéc cuõng coù theå thaáy, laø moät nhaäp. 3. Khoâng phaûi saéc taïo saéc maø cuõng khoâng phaûi saéc coù theå thaáy, laø moät nhaäp vaø phaàn ít cuûa hai nhaäp. Möôøi hai nhaäp, hoaëc laø saéc taïo saéc maø saéc khoâng coù ñoái, coù boán tröôøng hôïp: 1. Saéc taïo saéc maø saéc khoâng coù ñoái laø phaàn ít cuûa moät nhaäp. 2. Saéc coù ñoái maø khoâng phaûi saéc taïo saéc, laø phaàn ít cuûa moät nhaäp. 3. Saéc taïo saéc cuõng laø saéc coù ñoái, laø chín nhaäp vaø phaàn ít cuûa moät nhaäp. 4. Khoâng phaûi saéc taïo saéc cuõng khoâng phaûi saéc coù ñoái, laø moät nhaäp vaø phaàn ít cuûa moät nhaäp. Heát thaûy laø raát saâu xa khoù hieåu. Khoù hieåu vì raát saâu xa Hoûi: Möôøi hai nhaäp coù bao nhieâu thieän cuõng laø nhaân thieän? Ñaùp: Taát caû caàn phaân bieät. Nhaõn nhaäp, hoaëc laø nhaân thieän maø khoâng phaûi thieän, hoaëc khoâng phaûi thieän cuõng khoâng phaûi nhaân thieän. Nhaân thieän maø khoâng phaûi thieän, laø baùo sinh thieän nôi nhaõn nhaäp. Coøn laïi laø khoâng phaûi nhaân thieän cuõng khoâng phaûi laø thieän. Nhö nhaõn nhaäp; nhó, tyû, höông, thieät, vò, thaân, xuùc nhaäp cuõng vaäy. Saéc nhaäp, hoaëc laø nhaân thieän maø khoâng phaûi thieän, coù ba tröôøng hôïp: 1. Nhaân thieän maø khoâng phaûi thieän, laø baùo sinh thieän nôi saéc nhaäp. 2. Thieän cuõng laø nhaân thieän, laø saéc nhaäp thieän. 3. Khoâng phaûi thieän cuõng khoâng phaûi nhaân thieän, laø voâ kyù vaø saéc nhaäp baát thieän. Nhö saéc nhaäp, yù nhaäp cuõng vaäy. Thanh nhaäp, hoaëc laø thieän cuõng laø nhaân thieän, hoaëc khoâng phaûi thieän cuõng khoâng phaûi nhaân thieän. Thieän cuõng laø nhaân thieän, laø thanh nhaäp thieän. Coøn laïi khoâng phaûi thieän cuõng khoâng phaûi nhaân thieän. Phaùp nhaäp, hoaëc laø thieän maø khoâng phaûi nhaân thieän, ñaõ noùi roäng nhö Phaùp nieäm xöù. Hoûi: Möôøi hai nhaäp coù bao nhieâu baát thieän cuõng laø nhaân baát thieän? Ñaùp: Taát caû caàn phaân bieät: Nhaõn nhaäp, hoaëc laø nhaân baát thieän nhöng khoâng phaûi baát thieän, hoaëc laø khoâng phaûi baát thieän cuõng khoâng phaûi nhaân baát thieän. Nhaân baát thieän khoâng phaûi baát thieän, laø baùo sinh baát thieän nôi nhaõn nhaäp. Ngoaøi

ra thì khoâng phaûi nhaân baát thieän cuõng khoâng phaûi baát thieän. Nhö nhaõn nhaäp; nhó, tyû, höông, thieät, vò, thaân, xuùc nhaäp cuõng vaäy. Saéc nhaäp, hoaëc laø nhaân baát thieän maø khoâng phaûi baát thieän, coù ba tröôøng hôïp: 1. Nhaân baát thieän maø khoâng phaûi baát thieän, laø baùo sinh baát thieän nôi saéc nhaäp. 2. Baát thieän cuõng laø nhaân baát thieän, laø saéc nhaäp baát thieän. 3. Khoâng phaûi baát thieän cuõng khoâng phaûi nhaân baát thieän, laø voâ kyù vaø saéc nhaäp thieän. Thanh nhaäp, hoaëc laø baát thieän cuõng laø nhaân baát thieän, hoaëc laø khoâng

phaûi baát thieän cuõng khoâng phaûi nhaân baát thieän. Baát thieän cuõng laø nhaân baát thieän, laø thanh nhaäp baát thieän. Coøn laïi laø khoâng phaûi baát thieän cuõng khoâng phaûi nhaân baát thieän. YÙ nhaäp nhö YÙ caên. Phaùp nhaäp nhö phaùp nieäm xöù. Taùm thöù laø voâ kyù cuõng laø nhaân voâ kyù. Boán caàn phaân bieät: Saéc nhaäp hoaëc laø nhaân voâ kyù khoâng phaûi voâ kyù, coù ba tröôøng hôïp: 1. Nhaân voâ kyù maø khoâng phaûi voâ kyù laø saéc nhaäp baát thieän. 2. Nhaân voâ kyù cuõng laø voâ kyù, laø saéc nhaäp voâ kyù. 3. Khoâng phaûi voâ kyù cuõng khoâng phaûi nhaân voâ kyù, laø saéc nhaäp thieän. Nhö saéc nhaäp; thanh nhaäp, yù nhaäp cuõng vaäy. Phaùp nhaäp, hoaëc laø voâ kyù maø khoâng phaûi nhaân voâ kyù, coù boán tröôøng hôïp: 1. Voâ kyù khoâng phaûi nhaân voâ kyù, laø hö khoâng-phi soá dieät. 2. Nhaân voâ kyù khoâng phaûi laø voâ kyù, laø phaùp nhaäp baát thieän. 3. Voâ kyù cuõng laø nhaân voâ kyù, laø phaùp nhaäp voâ kyù - höõu vi. 4. Khoâng phaûi voâ kyù cuõng khoâng phaûi nhaân voâ kyù, laø phaùp nhaäp thieän. Möôøi moät thöù laø nhaân duyeân duyeân hôïp vaø coù nhaân. Moät caàn phaân bieät: Phaùp nhaäp neáu laø höõu vi thì nhaân duyeân duyeân hôïp vaø coù nhaân. Neáu laø voâ vi thì khoâng phaûi nhaân duyeân duyeân hôïp - khoâng phaûi coù nhaân. Möôøi thöù khoâng phaûi thöù ñeä cuõng khoâng phaûi thöù ñeä duyeân duyeân hôïp. Hai caàn phaân bieät: YÙ nhaäp hoaëc laø thöù ñeä khoâng phaûi thöù ñeä duyeân duyeân hôïp, coù ba tröôøng hôïp: 1. Thöù ñeä khoâng phaûi thöù ñeä duyeân duyeân hôïp, laø yù nhaäp seõ daáy khôûi ôû hieän tieàn hoaëc vò lai, laø yù nhaäp nôi thoï maïng toái haäu cuûa baäc A- la-haùn ôû quaù khöù- hieän taïi.

2. Thöù ñeä cuõng laø thöù ñeä duyeân duyeân hôïp, laø tröø ra yù nhaäp nôi thoï maïng toái haäu cuûa baäc A-la-haùn ôû quaù khöù - hieän taïi, coøn laïi laø yù nhaäp quaù khöù - hieän taïi. 3. Khoâng phaûi thöù ñeä cuõng khoâng phaûi thöù ñeä duyeân duyeân hôïp, laø tröø ra yù nhaäp seõ daáy khôûi ôû hieän tieàn hoaëc vò lai, coøn laïi laø yù nhaäp vò lai. Phaùp nhaäp, hoaëc laø thöù ñeä khoâng phaûi thöù ñeä duyeân duyeân hôïp, coù ba tröôøng hôïp: 1. Thöù ñeä khoâng phaûi thöù ñeä duyeân duyeân hôïp, laø taâm phaùp nhaäp seõ daáy khôûi ôû hieän tieàn hoaëc vò lai, laø taâm phaùp cuûa phaùp nhaäp nôi thoï maïng toái haäu cuûa A-la-haùn ôû quaù khöù vaø hieän taïi, vaø chaùnh thoï voâ töôûng- chaùnh thoï dieät taän nôi phaùp nhaäp ñaõ khôûi, seõ khôûi. 2. Thöù ñeä cuõng laø thöù ñeä duyeân duyeân hôïp, laø tröø ra taâm phaùp cuûa phaùp nhaäp nôi thoï maïng toái haäu cuûa A-la-haùn ôû quaù khöù - hieän taïi. Coøn laïi laø taâm phaùp cuûa phaùp nhaäp ôû quaù khöù -hieän taïi. 3. Khoâng phaûi thöù ñeä cuõng khoâng phaûi thöù ñeä duyeân duyeân hôïp, laø tröø ra taâm phaùp cuûa phaùp nhaäp seõ daáy khôûi ôû hieän tieàn hoaëc vò lai. Tröø ra thöù lôùp nôi taâm baát töông öng haønh, coøn laïi laø taâm baát töông öng haønh nôi nghieäp thaân, mieäng, vaø voâ vi. Möôøi thöù laø duyeân cuûa duyeân duyeân hôïp cuõng khoâng phaûi coù duyeân. Moät thöù laø duyeân cuûa duyeân duyeân hôïp cuõng coù duyeân. Moät caàn phaân bieät: Duyeân nôi phaùp nhaäp, neáu laø taâm phaùp thì laø duyeân cuûa duyeân duyeân hôïp cuõng coù duyeân. Coøn laïi laø khoâng phaûi duyeân cuûa duyeân duyeân hôïp cuõng khoâng phaûi coù duyeân. Möôøi moät thöù laø taêng thöôïng duyeân duyeân hôïp vaø coù taêng thöôïng. Moät

caàn phaân bieät: Phaùp nhaäp, neáu laø höõu vi thì ñoù laø taêng thöôïng duyeân duyeân hôïp vaø coù taêng thöôïng. Neáu laø voâ vi thì taêng thöôïng duyeân duyeân hôïp maø khoâng coù taêng thöôïng. Möôøi thöù laø tuøy löu, chöù khoâng phaûi löu. Hai caàn phaân bieät: YÙ nhaäp, neáu laø höõu laäu thì ñoù laø tuøy löu chöù khoâng phaûi löu. Neáu laø voâ laäu thì khoâng phaûi löu cuõng khoâng phaûi tuøy löu. Phaùp nhaäp, hoaëc laø tuøy löu chöù khoâng phaûi löu, coù ba tröôøng hôïp: 1. Tuøy löu chöù khoâng phaûi löu, laø löu khoâng tieáp nhaän phaùp nhaäp höõu laäu. 2. Löu cuõng tuøy löu, laø boán löu. 3. Khoâng phaûi löu cuõng khoâng phaûi tuøy löu, laø löu khoâng tieáp nhaän phaùp nhaäp voâ laäu.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.